

עין משפט
נר מצוה

עב:

אם יש בו עכבת יין אסור. וא"ת למה לי עכבת יין תיפוק ליה משום משפך גופיה דאמר לקמן (דף עד:) דצעי ניגוז ומירך ר"ת דלקמן מיירי במשפך של חרס דצלע טפי והכא צשל עץ דלא צלע כולי האי ושוב חזר צו ר"ת ופי' דהכא והתם צשל עץ אלא

דלקמן מיירי צשל עץ שמיחד לתשמישו של עובד כוכבים וצלע טפי ולכך צעי ניגוז אצל הכא הכא מיירי שהמשפך של ישראל ולכך לא צעי ניגוז דלפי שעה לא גזרו ביה רצנן ומשו"ה נקט דוקא שיש צו עכבת יין אע"ג דלקמן (שם) קאלמר גבי קנקנים דלפי שעה גזרו צהו רצנן התם כדמפרש טעמא משום דמכניסן לקיום אצל גת ומחך ומשפך שאין מכניסן לקיום לא צלעי כולי האי: **פחסתו** צלוחיתו **תפשוט** ד"ך. וא"ת פשיטא דאסור כיון דפחסתו צלוחיתו וי"ל דאשמועינן חידוש דלף על פי שאין היין נשאר כלל במשפך אפ"ה אסור: **בַּחַן** שר עובר בוכבים דרבנן בההוא דרבראי גזרו רבנן דגֵּנוּאי לא גזרו. מכאן שאם היה היין כשר בתוך כלי אחד ונטל העובד כוכבים את הכלי מבחוץ ושפך מן היין לחוץ ולא נגע ציין מה שנפל חוץ לכלי אסור אצל מה שבחוץ הכלי מותר כדאמרינן הכא דלגואי לא גזור רצנן: **אמר** לאו רב חסדא לאהנו סביתא כי ביי"יתו חמרא לעיובדי בוכבים מקטפי קטופי. פרש"י שיפסוק ראש העליון של נזוק מכליו של ישראל קודם שיגיע ראש התחתון לכליו של עובד כוכבים דאס דאס הגיע ראש התחתון לכליו של עובד כוכבים קודם שיפסוק ראש העליון מכליו של ישראל תו לא מהני קיטוף דנזוק חיבור ופסק רש"י כרצ הוגא דאמר נזוק חיבור מדסבד רב חסדא הכא כוונתה ומעשה רב אצל ר"ת פסק דנזוק אינו חיבור ואע"ג דרצ חסדא ס"ל דנזוק חיבור מ"מ הא רב ששת דבתרא הוא טפי אמר דנזוק אינו חיבור מדמוקין מתנייתין צעובד כוכבים המערה לעיל וכן מר זוטרא דבתראה הוא אמר לקמן קנישקנין שריא וקנישקנין חשיב נזוק אע"ג דאינו עולה אלא ע"י מליצה דדמי לגישתא וכת גישתא דחשיב ליה לקמן נזוק

מדפריך תלמודא עליה ש"מ נזוק חיבור אלמא גבי גישתא אע"ג דלין היין עולה אלא ע"י מליצה ואין סופו להתערב מאליו כשאר נזוק אפילו הכי חשיב ליה נזוק ה"ה גמי קנישקנין ועוד מדתני ר' חייא כשפחסתו צלוחיתו אלמא דקסבר דנזוק אינו חיבור ואע"ג דקאלמר נזוק תיבעי לך לא הוי אלא דוחק ומירוצא צעלמא ועוד מציא ר"ת ראה דנזוק אינו חיבור מדפריך תלמודא בכל דוכתין ש"מ נזוק חיבור משמע דקשה לתלמודא לאסור צנזוק ועוד דרב הוגא דייק דנזוק חיבור מההיא דהנזוק והקטפרס ומשקה טופח כו' ודייק רב הוגא מינה לטומאה ולטהרה הוא דלא הוי חיבור הא לענין יין נסך הוי חיבור ולענין משקה טופח ע"כ אין דיוק זה אמת דהא בפרק ר' ישמעאל (נשל ס:) משמע דלענין יין נסך צעינן טופח על מנת להטפיה גבי ההוא עובד כוכבים דאשתכח צמענרתא כו'

אמר רב אשי אי איכא טופח להטפיה כו' וכי היכי דלין הדיוק אמת לענין משקה טופח כדפי' ה"ה לענין נזוק גמי אינו אמת דהא צבדי הדדי תני להו ועוד מדצעי לעיל (דף מ:) גבי מלתא דרב הוגא דגרגותני ש"מ נזוק חיבור מאי קצעי הא רב הוגא דאמר צשמעתינן נזוק חיבור אלא ש"מ דרב הוגא הדר ציה והשתא צמקום שיש הפסד גדול יש לסמוך על דצרי ר"ת להחיר מגע עובד כוכבים ע"י נזוק אצל צהפסד מועט יכול להחמיר כדצרי רש"י אמנם אם משך יין מן הצצית לתוך כלי שיש צו יין נסך אם יש צצצית מגע עובד כוכבים ע"י נזוק אצל שיש צו נסך ודאי מותר אפילו למ"ד נזוק חיבור דהא לא גרע חיבורו ע"י נזוק (א) מאליו מאליו היה כולו מעורב צצצית שהיה אז צטיל צצשים כסתם י"נס כמו שפר"ת ונזוק דמיתסר היכי דמי כגון שהיה היין מקלח מן הצצית וצא העובד כוכבים ונגע בקילוח שהוא הנזוק (ב) כי האי מיתסר למ"ד נזוק חיבור ומכל מקום היכא שיש הפסד מרובה סמכינן אפסק רצינו תס: **אמר** לאו רבא לשפובאי כי שפביתו חמרא לעיובדי בוכבים לא לעיקרב עובד בוכבים ולפי"ע בהדייבו בו'. והלכך יש להזהר צצשראל שופך יין מחצית לכלי אחר שלא יסייע העובד כוכבים אלא"כ ישראל אחר שססייע הרצה עמו וכשהיין מקלח מן הגיגית או מן הצצית צעגלה לתוך הכוצא והעובד כוכבים מגציה את העגלה כדי שיקלח היין יפה יפה זה היה מעשה ולא היה ר"י רוצה לומר לא איסור ולא היתר ומ"מ נראה דכיון דצלחו הכי גמי היין מקלח ולא הועיל מעשה העובד כוכבים אלא שע"י כך הוא מקלח יותר יפה א"כ מותר דהוי מסייע שאין צו ממש אצל יש לזהר כשנשאר היין צכוצא והעובד כוכבים מטה צכוצא צסיוע נער קטן ישראל דהוי מסייע שאין צו ממש כדאמרין:

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

הא עכצס יין. דמשפך צמאי איתסר הא לא נגע משפך ציין נסך משירד לתוך הצלוחית: אלא צנזוק. שחיצר יין צצמשפך ליין צצקרקעיתיה של צלוחית: **סני רצי חייא**. צמתניתיה להך צמתיתא ומוסיף צה: **שפחסו צלוחיתו**. והכי קתני לה נטל המשפך ומדד לתוך צלוחית של עובד כוכבים והרי פחסתו צלוחיתו וחזר ומדד לתוך צלוחיתו של ישראל אם יש צו עכבת יין אסור דכיון שנתמלאת צלוחיתו עד שפחס היין צצולי המשפך שנתצצר ממש יין צצמשפך ליין נסך: ומקשינן כיון דהך דרצי חייא צמתני' היא וקתני שפחסתו צלוחיתו הא לאו הכי שרי תפשוט דנזוק אינו חיבור: ומשני לא **שפחסו צלוחיתו תפשוט לך דאסיר**. והיא גופה אינצטריכא לאשמועי' דלא תימא הא גמי דמיא לנזוק ולא מיתסר אצל נזוק תיבעי לך ומהכא לא דייקינן צה המירא דהא גופא אינצטריך: **המערה מכלי אל כלי**. סלקא דעתיה צצשראל עסקינן: (א) **דמפסוקי פסוקי**. קוד' שירד הקילוח לתוך כלי העובד כוכבים יפסוק ראש הנזוק מכלי העליון דהשתא ליכא חיבור מידי אצל דציני ציני דמיחצצר ע"י נזוק אסור לקלטו מן האויר לשמותו א' וה"נ מחצית צצור ומה צצצור יין נסך: **דגואי לא גזור רצנן**. והלכה כרצ ששת שאין אדם חלוק עליו ואס שפך עובד כוכבים (ב) [מן הכלי מותר מה שנשאר בכלי: **קטופי**. שיפסוק ראש העליון של נזוק קודם שיגיע ראש התחתון לכלי העובד כוכבים ואי נגע מקמי דליפסוק ראש העליון תו לא מהני קיטוף דאיתסר לה צנזוק דס"ל נזוק חיבור וכן הלכה:

נפלי נפולי. יעמדו מרחוק ויזרקו היין לכליו של עובד כוכבים כי היכי דלא ליהוי נזוק: **שפובאי**. פועלין ישראל הרגילים לערות יין מכלי אל כלי: **ושדים ליש עלויה**. שמה הניחו את כל הכלי שמערין ממנו ציד העובד כוכבים והוא יערה לצדו ומיתסר התחתון: **גישתא וצס גישתא**. היינו דיופי דגרס צעירוצין (דף קד.) חותכין שני קנים צשיפוע ומדציקין ראשיהן מלמעלה ושינהן פונוין למטה (כזה) (א) ומניחין אחד מן הראשין צצצית מליצה עד שמיגע לשוליה וראש קנה השני נתון צצפיו ומוצץ מעט עד שעולה היין ושומטו מפיו ומניח צצצית ריקנית כנגד הקילוח ויין עולה מאליו כולו מחצית לחצית: **אנא ידיה אגישתא**. נגע צראש זה המקלח: **לכולי חמרא**. אפי' מה צצכלי הראשון: **אגישתא וצס גישתא** גריח. שהרי מאליו עולה והוא ליה כנוגע צצצית ממש דהויא לה צצצית אריכתא: **קנישקנין**. כלי רחב ויש לו שני קנין או שלשה יוצאין מצידו ונמשכין ועולינן כנגד גוצהו וכשהותנין יין צצפיו מתמלאין כל הקנים ויכולין כמה צני אדם לשמות צו ציחד וכאן קורין לו קרוגלא"ה מפני שמוקף קנים כמחולות הללו. קנישקנין (א) שריא לשמות צה ישראל ועובד כוכבים ציחד שכל זמן שזה מוצץ (א) אין יין שנוגע צפי עובד כוכבים חוזר למטה: **וה"מ דקדם ופסק ישראל כו'** מתני'

מליצה עד שמיגע לשוליה וראש קנה השני נתון צצפיו ומוצץ מעט עד שעולה היין ושומטו מפיו ומניח צצצית ריקנית כנגד הקילוח ויין עולה מאליו כולו מחצית לחצית: **אנא ידיה אגישתא**. נגע צראש זה המקלח: **לכולי חמרא**. אפי' מה צצכלי הראשון: **אגישתא וצס גישתא** גריח. שהרי מאליו עולה והוא ליה כנוגע צצצית ממש דהויא לה צצצית אריכתא: **קנישקנין**. כלי רחב ויש לו שני קנין או שלשה יוצאין מצידו ונמשכין ועולינן כנגד גוצהו וכשהותנין יין צצפיו מתמלאין כל הקנים ויכולין כמה צני אדם לשמות צו ציחד וכאן קורין לו קרוגלא"ה מפני שמוקף קנים כמחולות הללו. קנישקנין (א) שריא לשמות צה ישראל ועובד כוכבים ציחד שכל זמן שזה מוצץ (א) אין יין שנוגע צפי עובד כוכבים חוזר למטה: **וה"מ דקדם ופסק ישראל כו'** מתני'

אמר רב אשי אי איכא טופח להטפיה כו' וכי היכי דלין הדיוק אמת לענין משקה טופח כדפי' ה"ה לענין נזוק גמי אינו אמת דהא צבדי הדדי תני להו ועוד מדצעי לעיל (דף מ:) גבי מלתא דרב הוגא דגרגותני ש"מ נזוק חיבור מאי קצעי הא רב הוגא דאמר צשמעתינן נזוק חיבור אלא ש"מ דרב הוגא הדר ציה והשתא צמקום שיש הפסד גדול יש לסמוך על דצרי ר"ת להחיר מגע עובד כוכבים ע"י נזוק אצל צהפסד מועט יכול להחמיר כדצרי רש"י אמנם אם משך יין מן הצצית לתוך כלי שיש צו יין נסך אם יש צצצית מגע עובד כוכבים ע"י נזוק אצל שיש צו נסך ודאי מותר אפילו למ"ד נזוק חיבור דהא לא גרע חיבורו ע"י נזוק (א) מאליו מאליו היה כולו מעורב צצצית שהיה אז צטיל צצשים כסתם י"נס כמו שפר"ת ונזוק דמיתסר היכי דמי כגון שהיה היין מקלח מן הצצית וצא העובד כוכבים ונגע בקילוח שהוא הנזוק (ב) כי האי מיתסר למ"ד נזוק חיבור ומכל מקום היכא שיש הפסד מרובה סמכינן אפסק רצינו תס: **אמר** לאו רבא לשפובאי כי שפביתו חמרא לעיובדי בוכבים לא לעיקרב עובד בוכבים ולפי"ע בהדייבו בו'. והלכך יש להזהר צצשראל שופך יין מחצית לכלי אחר שלא יסייע העובד כוכבים אלא"כ ישראל אחר שססייע הרצה עמו וכשהיין מקלח מן הגיגית או מן הצצית צעגלה לתוך הכוצא והעובד כוכבים מגציה את העגלה כדי שיקלח היין יפה יפה זה היה מעשה ולא היה ר"י רוצה לומר לא איסור ולא היתר ומ"מ נראה דכיון דצלחו הכי גמי היין מקלח ולא הועיל מעשה העובד כוכבים אלא שע"י כך הוא מקלח יותר יפה א"כ מותר דהוי מסייע שאין צו ממש אצל יש לזהר כשנשאר היין צכוצא והעובד כוכבים מטה צכוצא צסיוע נער קטן ישראל דהוי מסייע שאין צו ממש כדאמרין:

איכא

מסורת הש"ס

(א) [נעיל ט: עה: א:] (ב) [נעיל ט: ט:] (ג) [נכרות כה. וס"נ:] (ד) [שבת סב: ע"ש:] (ה) ב"ה צבצבוי"ג. (ו) ראה ציור צבציי על הר"ף (דף לד: מדפי הי"ף.) (ז) [גיל שרין:] (ח) [שזה מוצץ וזה מוצץ. רש"ש:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה המערה וכו' עסקינן הס"ד ואח"כ מ"ה דקמקטיף קטופי דמפסוקי: (ב) תוס' ד"ה אמר להו רב חסדא וכו' לא גרע חיבורו ע"י נזוק מאילו כ"ל ומיתת מאליו נמחק: (ג) בא"ד שהוא הנזוק צצצוק כי האי:

הגהות בחר"ב רנשבורג

[א] רש"י ד"ה דמפסוקי פסוקי וכו' אסור לקלטו מן האויר לשמותו. כאן הס"ד ואח"כ מה"ד וה"נ ומחק וה"נ וצ"ב וצ"ג כ"ל:.

לעזי רש"י

קרוגלא" [קרוגל"א]. מיכל עס קנים מסביבו כך שאנשים רבים יכולים לשתות ממנו צו מניח.

מוסף רש"י

סביתא. מוכרי יין (ועיל (א). קנישקנין. כלי זכוכית ארוך ולו שני פיות ויין מוצק מזה לזה (שבת (ב).)